

**Zadania realizowane przez
Powiatową i Miejską Bibliotekę Publiczną
w Nakle nad Notecią w 2013 r.**

Właściwie zorganizowana i wykonująca swoje statutowe zadania biblioteka publiczna jest demokratyczną instytucją, zapewniającą ciągłość rozwoju kulturalnego i naukowego gminy, regionu, kraju, promującą kulturę, wspierającą zachowanie i budowanie tożsamości kulturalnej, pomagającą ludziom w ich rozwoju i w polepszeniu życia. Przekonano się o tym w wielu krajach dobrze rozwiniętych, głównie skandynawskich, gdzie bibliotekom publicznym społeczeństwo zawdzięcza rozwój edukacji, aktywności kulturalnej, biegłości w posługiwaniu się informacją. Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna w Nakle od lat podejmuje działania zmierzające do przekształcania swoich placówek w nowoczesne instytucje biblioteczne. Proces ich zmian, m.in. poprzez komputeryzację, stworzenie możliwości korzystania z Internetu, systematycznego dokształcania personelu bibliotecznego, modernizację lokali, dostosowywanie zbiorów do potrzeb społeczności lokalnej, tworzenie elektronicznych katalogów, baz informacyjnych, w tym baz informacji lokalnych, rozpoczęto kilkanaście lat temu. Stworzenie modelu bibliotek publicznych jako centrów informacji i aktywizacji społeczności lokalnych, bibliotek jako interdyscyplinarnych miejsc obecności kultury staje się możliwe dzięki aktywności bibliotekarzy, szukaniu nowych rozwiązań, udział w różnego typu projektach i pozyskiwanie środków ze źródeł zewnętrznych.

Tylko w 2013 r. PiMBP w Nakle pozyskała:

- 13 licencji oprogramowania antywirusowego firmy Microsoft – wartość **13.106,26**
- środki na zakup książek z Programu MKiDN „Zakup nowości wydawniczych do Bibliotek” – **22.017,00**
- darowizny książek z Instytutu Książki, z Instytutu Pamięci Narodowej i innych źródeł na wartość **3.313,06**
- środki z Fundacji Orange w ramach Programu „Akademia Orange dla bibliotek” - **24.873,44**

Razem wysokość środków pozyskanych w formie rzeczowej i finansowej to kwota 63.309,76

Ponadto PiMBP w Nakle wypracowuje własne dochody. W 2013 r. wyniosły one 18.437 zł

Czym dysponujemy i jakie są tego efekty?

Biblioteki publiczne pracują w sieci, którą tworzy Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna przy ul. Bartkowskiego 1 wraz z Wypożyczalnią książek dla dorosłych przy ul. Dąbrowskiego 20 oraz filie biblioteczne : Dziecięca, w Szpitalu, Ogólna na Os. Łokietka, w Paterku, Potulicach, Ślesinie i Trzeciewnicy. Dysponują zbiorami liczącymi 79 111 jednostek ewidencyjnych, 14-sto osobową kadrą bibliotekarską , w tym 8 osób z wykształceniem wyższym, 5 z wykształceniem pomaturalnym bibliotekarskim i 1 z wykształceniem średnim oraz 2 pracownikami administracji (gł. księgową oraz informatyk) i 2 pracownikami obsługi

zatrudnionymi w wym. ½ etatu każdy. Placówki biblioteczne dysponują 35 komputerami z tego 10 pozyskanymi w ramach Programu Rozwoju Bibliotek i 8 w ramach Programu „Kraszewski. Komputery dla bibliotek” z bezpłatnym dla czytelników dostępem do Internetu . Na 12 komputerach bibliotekarze pracują w systemie bibliotecznym SOWA2, w bibliotece przy ul. Dąbrowskiego 20 od 2012 r. funkcjonuje elektroniczny system udostępniania zbiorów. Wszystkie placówki wyposażone są w drukarki, kserokopiarki, skanery, aparaty fotograficzne, PiMBP w Nakle ponadto w laptop, rzutnik i ekran oraz nagłośnienie. Biblioteki publiczne miasta i gminy Nakło dysponują bazą lokalową o powierzchni użytkowej liczącej 567 m², którą w miarę możliwości finansowych systematycznie ulepsza się dbając również o bezpieczeństwo i estetykę pomieszczeń.

W ubiegłym roku wyremontowano schody wejściowe do lokalu przy ul. Bartkowskiego 1. Prace wykonali skazani z Zakładu Karnego w Potulicach. Znacznej poprawie uległy warunki lokalowe Filii bibliotecznej w Trzeciewnicy. W grudniu 2013 r. placówkę przeniesiono do lokalu w Centrum Ekologiczno – Kulturalnym wyposażając w nowe meble. Przyjazny, barwny kącik dla najmłodszych czytelników przygotowano też w Filii Dziecięcej w Nakle .

W minionym roku z usług bibliotecznych w mieście i gminie korzystało 4 648 czytelników.

Użytkownicy aktywnie wypożyczający wg wieku i zajęcia.

Ogółem	do 5 lat	6-12	13-15	16-19	20-24	25-44	45-60	pow. 60
4648	106 (2,28%)	744 (16%)	437 (9,4%)	582 (12,52%)	480 (10,33%)	1025 (22%)	868 (18,67%)	406 (8,73%)

Ogółem	uczniowie	studenci	umysłowi	robotnicy	rolnicy	inni	pozostali
4648	1878 (40,4%)	271 (5,83%)	1027 (22,1%)	359 (7,7%)	31 (0,7%)	70 (1,5%)	1012 (21,77%)

W 2013 roku wypożyczono 72 116 książek, 3 316 gazet i czasopism, na miejscu udostępniono 923 książki i 4 046 gazet i czasopism, z wypożyczeń międzybibliotecznych skorzystało 40 osób, z usług kserograficznych i wydruków komputerowych 632 osoby, z bezpłatnego dostępu do Internetu 6 963 osoby, w różnorodnych formach pracy realizowanych w ramach upowszechniania czytelnictwa, kultury i edukacji uczestniczyło ponad 8.300 osób.

Jednym z najważniejszych czynników, który decyduje o jakości placówek bibliotecznych są ich zbiory. Wymagają one przede wszystkim systematycznego uzupełniania o nowości wydawnicze zgodnie z potrzebami określonego środowiska. W roku 2013 Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna w Nakle zakupiła 3 145 woluminów oraz 28 audiobooków na łączną kwotę **63 805,42 zł**, z tego :

- z dotacji gminnej - 886 wolum. i 28 audiobooków o wartości **20 544,75 zł**
- z dotacji Rady Powiatu - 459 wolum. o wartości **10 000 zł**
- ze środków własnych - 652 wolum. o wartości **10 000 zł**

- z programu *Zakup nowości wydawniczych do Bibliotek* - 1 122 wolum. o wartości **22 017 zł**
 - z programu *Akademia Orange dla bibliotek* - 26 wolum. o wartości **1 243,67**
 Placówki biblioteczne wzbogaciły swe zbiory o 119 darów na kwotę **3 313,06** z Instytutu Książki, z Instytutu Pamięci Narodowej oraz innych źródeł.

Aby biblioteki publiczne w mieście i gminie aktywnie odpowiadały na zmieniające się potrzeby mieszkańców oraz były nowoczesnymi instytucjami konieczne jest stałe i systematyczne podnoszenie kompetencji zawodowych. Dlatego pracownicy PiMBP w Nakle uczestniczą w szkoleniach i warsztatach zdobywając nowe umiejętności, które wykorzystują z pożytkiem dla swej lokalnej społeczności. Tylko w roku 2013 uczestniczyli w 14 szkoleniach zewnętrznych (w tym 2 dwudniowych i 1 trzydniowym), sama zaś PiMBP w Nakle zorganizowała dwa szkolenia dla bibliotekarzy bibliotek publicznych powiatu nakielskiego.

Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna w Nakle n. Not. oraz jej filie pełnią nie tylko funkcje tradycyjnie przypisane bibliotekom, są też miejscem przyjaznych spotkań o charakterze edukacyjnym, kulturalnym i artystycznym. W programie placówek bibliotecznych od lat są spotkania ph. „*Niepospolici ludzie powiatu nakielskiego*” oraz wystawy „*Moje fascynacje*”. Ich celem jest promocja miasta i powiatu poprzez jego mieszkańców, tworzenie i utrwalanie pozytywnego wizerunku regionu, jako miejsca skupiającego ludzi posiadających pasję, rozwijających się w różnych dziedzinach. Celem działań jest także dotarcie do osób związanych z powiatem nakielskim, które jeszcze nie miały okazji zaprezentowania swojego hobby szerszemu gronu odbiorców. W 2013 r. pierwszym gościem, który spotkał się z dorosłymi i młodzieżą szkolną była kcyńska Ewa Grewling - jedna z uczestniczek Pierwszej Zimowej Polskiej Kobiecej Wyprawy na Spitsbergen. Spotkanie bogato ilustrowane zdjęciami z przygotowań i samej wyprawy wzbudziło duże zainteresowanie wśród uczestników, zwłaszcza młodzieży. W listopadzie natomiast nakielscy czytelnicy mieli okazję poznać wnuczkę profesora Jana Czochrańskiego – Panią Annę Zielińską, która interesująco opowiadała o życiu prywatnym uczonego, jego twórczości poetyckiej i działaniach podejmowanych na rzecz kultury i sztuki. Zebrani mogli również obejrzeć 20-minutowy film dokumentalny poświęcony osobie naukowca.

W ramach „*Moich fascynacji*” w oknach wystawowych biblioteki przy ul. Dąbrowskiego 20 Nakielnie mogli podziwiać rysunki Anny Bładzich, portrety Angeliki Kruber, wyroby z papierowej wikliny Hanny Kosmowskiej, historyczne budowle Ślesina wykonane z zapalek Bolesława Paszkiewicza oraz rzeźby w drewnie Mariana Sałagana. Kontynuacją projektu „*Moje fascynacje*” jest powstała w listopadzie ub.r. „*Galeria Jednego Obrazu*” mająca promować artystów plastyków powiatu nakielskiego. Jednak naczelną ideą stworzenia takiej Galerii było umożliwienie szerokiej publiczności kontaktu ze sztuką, do skupienia całej uwagi odbiorcy wyłącznie na jednym dziele, które ma swój własny, indywidualny i niepowtarzalny przekaz. W „*Galerii*”, oprócz eksponowanego obrazu, prezentowane są krótkie informacje o autorze pracy. Jako pierwszy wystawę zainaugurował artysta plastyk Maciej Jeliński z

Szubina, mieszkańcy oglądali już płótna: Mieczysława Białczyka, Bernadety Tadych - Manuszewskiej oraz Zygmunta Szota.

Wśród mieszkańców ziemi nakielskiej jest również wiele osób posiadających różnorodne zainteresowania i zdolności manualne. Dlatego dwie placówki biblioteczne wystąpiły z inicjatywą założenia klubów: „Zręcznych rąk” w Nakle, a w Paterku „Kreatywnego kącika”. Ich celem jest między innymi uwrażliwienie na bogactwo różnorodnych bodźców zmysłowych i rozwijanie własnych zainteresowań i pasji, ale przede wszystkim spotkania te są podróżą do świata spontanicznej wyobraźni, która potrzebna jest nie tylko artystom. Idea Klubów znalazła uznanie wśród pań, które spotykają się raz w miesiącu rozwijając swe zdolności rękodzielnicze i wspólnie spędzając wolny czas.

Ofertę kulturalną Biblioteka kieruje do miłośników literatury organizując między innymi spotkania autorskie i wieczory poetyckie. W 2013 r. gościli w Nakle m.in. autor powieści kryminalnych Mariusz Czuba, znany dziennikarz TVN24 Bogdan Rymanowski, autor książki „Ubek. Wina i skrucha”, Monika Sawicka, pisarka nominowana do tytułów *Dama Sukcesu* i *Kobieta Niezwykła*, pomysłodawczyni akcji promującej czytelnictwo *Czytaj sercem*. Z czytelnikami spotkała się też dziennikarka Manula Kalicka, opowiadając o tym ile było prawdy o losach Anny German i jej rodziny w emitowanym serialu telewizyjnym. Słuchacze przybyli na spotkanie mieli okazję porównać prawdziwą biografię z jej fabularnym odpowiednikiem. W czerwcu natomiast gościem biblioteki była autorka „*Sosnowego dziedzictwa*” i „*Pensjonatu Sosnówka*” - Maria Ulatowska. Pisarka opublikowała dotychczas sześć powieści, które cieszą się niezwykle popularnością.

Liczne grono sympatyków mają biblioteczne spotkania z poezją i muzyką. Już w lutym, z okazji Walentynek Biblioteka zaprosiła czytelników na spektakl poetycko-muzyczny „*Miłości blaski i cienie*”. Program przygotowany przez parę aktorską Wandę Dolman-Rzyską i Eugeniusza Rzyskiego był bardzo interesującą interpretacją artystyczną słowa „miłość” i spotkał się z gorącym przyjęciem licznie zgromadzonej publiczności. Poezja i muzyka rozbrzmiewała również w Światowym Dniu Poezji, 21 marca czytelnicy mogli posłuchać Jerzego Struka, któremu towarzyszyli muzycy z zespołu poezji śpiewanej ARETE z Poznania. „*Krzyk o dobro*”, z którego prezentowane były utwory to piąty tomik poezji i jak mówił sam autor, to „*połączenie wierszy refleksyjnych z nutą metafizyczną*”.

12 września 2013 r. w ramach obchodów Roku Juliana Tuwima Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna w Nakle zaprosiła miłośników poezji na spektakl poetycki pt. „*Do Ciebie wracam wciąż*” przygotowany przez Wandę Dolman-Rzyską i Eugeniusza Rzyskiego. Spektakl oparty na wierszach J. Tuwima ukazywał poetę, który z perspektywy dalekiej emigracji wraca do ulubionych miejsc z dzieciństwa i młodości. Wspaniała poezja J. Tuwima w interesujący sposób inscenizowana, dostarczyła widzom wielu przeżyć, ciekawych refleksji, rozbawienia, a także była okazją do spotkania z klimatami, których już dawno nie ma.

Równie ciekawy wieczór, pełen poezji i muzyki spędzili czytelnicy 7 listopada. Gościem Biblioteki i jednocześnie bohaterką wieczoru była poetka i pisarka bydgoska Barbara Jendrzejska. Dodatkową atrakcją był udział Romy Warmus – aktorki związanej z

krakowską „*Piwnicą pod Baranami*”, która poprowadziła spotkanie prezentując kolejne tomiki poetyckie autorki.

Kolejne spotkanie zorganizowano 28 listopada. Tego dnia odbył się koncert Kuby Michalskiego, który śpiewał piosenki barda „Solidarności”- Jacka Kaczmarskiego, artysta zaprezentował również własne kompozycje do wierszy wybitnych polskich poetów. Tradycją w nakielskiej bibliotece stały się też wieczory poezji bożonarodzeniowej, które niezmiennie gromadzą liczną publiczność. Każdego roku bibliotekarze proponują inny program, ostatnio zaś goście mogli posłuchać pięknej poezji bożonarodzeniowej w znakomitej interpretacji Wandy i Eugeniusza Rzyckich, z którymi gościnnie wystąpiła córka Aleksandra. Pani Wanda rozbawiła publiczność dowcipnymi scenkami kabaretowymi, a śpiewane wraz z publicznością kolędy sprawiły, że tego popołudnia w bibliotece zapanował iście świąteczny nastrój.

Kontynuując działania promujące współczesną literaturę oraz jej twórców, Wypożyczalnia książek dla dorosłych przy ul. Dąbrowskiego 20 oraz filie w Ślesinie, Paterku i Potulicach włączyły się w ogólnopolski projekt Instytutu Książki promujący czytelnictwo poprzez *Dyskusyjne Kluby Książki*. Projekt adresowany do czytelników korzystających z bibliotek publicznych opiera się na założeniu, że potrzebne są miejsca, w których można rozmawiać o wspólnie przeczytanych książkach, kształtuje przekonanie, iż nie trzeba być krytykiem, by czerpać przyjemność z dyskusowania o literaturze. Celem Klubów jest także ożywienie środowisk skupionych wokół bibliotek oraz zachęcenie samych bibliotekarzy do aktywnego promowania mody na czytanie. Nasi Klubowicze spotykają się raz w miesiącu i dyskutują o książce, którą wspólnie wybrali i przeczytali wcześniej.

Prowadząc działalność upowszechnieniową Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna w Nakle stara się uwzględniać różnorodne potrzeby i zainteresowania odbiorców. Do osób chcących poszerzyć swoją wiedzę adresowane były dwa cykle wykładów Anny Sergott połączone z pokazami multimedialnymi. Pierwszy cykl „*Z tęsknoty za Rajem*”, składający się z pięciu comiesięcznych prelekcji, poświęcony był historii ogrodów i dostarczył jej słuchaczom wiedzy na temat rodzajów ogrodów, ich celów użytkowych i ideowych oraz przemian stylowych na przestrzeni dziejów. Z kolei drugi cykl pt. „*Historia pisana złotem*” poświęcony był historii złotnictwa. Uczestnicy pięciu wykładów mogli prześledzić jakim kunsztem dysponowali artyści różnych epok odbywając wędrowkę w czasie i przestrzeni śladami najwspanialszych dzieł sztuki złotniczej. Dowiedzieli się czym była magia kamieni szlachetnych i jakie sekrety wiążą się z historią najśłynniejszych spośród nich.

Nowe technologie w coraz większym stopniu wkraczają do naszego życia codziennego, znajdując zastosowanie m.in. w bankach, urzędach, umożliwiając robienie zakupów czy wreszcie – przekazywanie sobie informacji. Brak działań, które pomogłyby seniorom nauczyć się korzystania z nowoczesnych narzędzi będzie prowadzić do ich marginalizacji, a w końcu wykluczenia ze społeczeństwa informacyjnego. Dlatego też Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna w Nakle zorganizowała kurs komputerowy dla osób w wieku 50+. Uczestniczyło w nim 13-stu mieszkańców Ślesina. Nauka odbywała się w dwóch grupach. Od 18 marca zorganizowano 16 spotkań, po 8 dla każdej grupy. Zajęcia prowadził informatyk PiMBP w

Nakle Łukasz Walczyk. Program kursu obejmował m. in.: budowę komputera i dodatkowych urządzeń, klawiaturę i podstawy edycji tekstu w programie Word, typowe operacje na plikach i folderach. Uczestnicy założyli konta e-mailowe, poznali stronę internetową PIMBP w Nakle i sposób korzystania z katalogu on-line. Uczyli się przegrywania zdjęć z aparatu fotograficznego, pendriva, karty pamięci do komputera oraz wypalania płyt. Wzięli również udział w ogólnopolskiej kampanii „Tydzień z Internetem 2013” pt. „Pierwszy krok w cyfrowy świat”.

Wiele działań w zakresie upowszechniania czytelnictwa, kultury i edukacji biblioteki miasta i gminy adresują do najmłodszych czytelników. Systematycznie organizowane są lekcje biblioteczne, głośne czytanie, zajęcia świetlicowe, zajęcia komputerowe, konkursy oraz spotkania autorskie. W ubiegłym roku Filia Dziecięca gościła Andrzeja Grabowskiego, autora książek i programów telewizyjnych dla dzieci, a z najmłodszymi czytelnikami Filii Ogólnej na Os. Łokietka spotkała się Agnieszka Frączek ciekawie opowiadając o Julianie Tuwimie. Autorowi „Lokomotywy” poświęcony był też konkurs recytatorski „Julian Tuwim – poeta dziecięcej radości”, w którym uczestniczyło 38 uczniów klas III ośmiu szkół podstawowych miasta i gminy.

Corocznie wszystkie placówki biblioteczne przygotowują dla dzieci ciekawą ofertę wakacyjną. W okresie ferii zimowych we wszystkich filiach bibliotecznych odbywały się codziennie zajęcia dla najmłodszych, zaś w okresie wakacji letnich zorganizowano 5-cio dniowe zajęcia profilaktyczno-integracyjne dofinansowane ze środków Gminnego Funduszu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Wakacyjne spotkania w bibliotekach zakończyły się wycieczką do Muzeum Wodociągów i Kanalizacji oraz Muzeum Mydła i Historii Brudu w Bydgoszczy – jedyne takiego muzeum w Europie. 1 sierpnia w wycieczce uczestniczyły dzieci z Filii Ogólnej w Nakle, z Filii w Paterku oraz Potulic, natomiast 5 sierpnia Muzea odwiedzili uczestnicy zajęć z Filii Dziecięcej w Nakle, Filii w Trzeciewnicy oraz Ślesinie.

W maju 2013 r. Filia Dziecięca w Nakle zorganizowała po raz trzeci dla czytelników „Noc w bibliotece”. Pomysł okazał się bardzo atrakcyjny, a przygotowane przez bibliotekarzy zabawy i konkursy oraz pokaz czerpania papieru wzbudziły duże zainteresowanie i przyniosły wiele radości. Organizację „Nocy w bibliotece” wsparli też sponsorzy fundując słodczyce, napoje oraz pizzę.

10 października ub.r. w Filii Dziecięcej w Nakle odbył się cykl edukacyjno-literackich spotkań z wierszami Juliana Tuwima. Realizacja „LokoMotyw – wokół Tuwima” możliwa była dzięki podpisanemu z Wojewódzką i Miejską Biblioteką Publiczną w Bydgoszczy porozumieniu o współpracy w sprawie zawiązania partnerstwa przy realizacji projektu. Celem działań było zapoznanie najmłodszych czytelników z wierszami, które na stałe weszły do kanonu literatury dla dzieci, uwspółcześnienie ich treści poprzez bliskie dzieciom środki wyrazu i twórcze zabawy ze słowem, rymem, plastyką, promowanie literatury i czytelnictwa wśród dzieci. Ważnym celem zadania było też przedstawienie biblioteki jako miejsca otwartego, przyjaznego najmłodszym czytelnikom, gdzie w miłej atmosferze można twórczo spędzić czas. Spotkanie rozpoczęło się występem artystów z Filharmonii Pomorskiej. Muzyczny poranek do tekstów Juliana Tuwima przeplatany był muzyką, tańcem i głośnym czytaniem

poezji. W ramach projektu odbyło się też spotkanie autorskie z panem Marcinem Brykczyńskim. Autor opowiedział o tajnikach warsztatu pisarza, tworzeniu książek, pisaniu wierszy. Kolejną atrakcją tego dnia były warsztaty ilustratorskie poprowadzone przez Artura Gulewicza, który prezentował różnorodne techniki wykorzystywane przy tworzeniu ilustracji książkowej. Na zakończenie odbyły się warsztaty teatralne oparte na wierszach Juliana Tuwima. Aktorzy bydgoskiego teatru lalkowego „Buratino” zaprosili najmłodszych na lekcję teatralną, czyli niezwykle interesujące spotkanie z teatrem lalek. Odsłoniли kulisy pracy nad rolą, opowiedzieli o pracy reżysera, scenografa, kompozytora i choreografa. Wspólnie z uczestnikami spotkania przygotowali krótkie scenki na podstawie wybranych utworów Juliana Tuwima. Odbiorcami projektu byli uczniowie klas I -III Szkoły Podstawowej Nr 2 w Nakle.

Przytoczone powyżej informacje to tylko wybrane elementy pracy bibliotek publicznych miasta i gminy Nakło nad Notecią w 2013 roku. Poprzez swoje działania dążymy do stworzenia takiego modelu instytucji bibliotecznej, która zaspokoi potrzeby mieszkańców wsi i miast powiatu nakielskiego, pobudzi aktywność kulturalną, umożliwi poszerzanie wiedzy i zapewni miłe spędzanie wolnego czasu.